

Zarándok zsoltárok (Zsolt 120-134)

122. Zsoltár

Zarándok-ének. Dávidtól.

Örvendeztem, amikor azt mondták nekem:

»Az Úr házába megyünk.«

És lábunk már itt áll

udvaraidban, Jeruzsálem!

Jeruzsálem városnak épült,

részei pompásan egybeillenek.

Oda járnak fel a törzsek, az Úr törzsei,

hogy Izrael törvénye szerint hálát adjanak az Úr nevének.

Ott állnak a bírói székek,

Dávid házának székei.

Kívánjatok békességet Jeruzsálemnek:

»Bőségben éljenek, akik szeretnek téged!

Békesség legyen falaid között

és bőség tornyaidban!«

Testvéreimért és a hozzám közelállókért mondom:

»Béke legyen veled!«

Az Úrnak, a mi Istenünknek házáért

jót kívánok neked.

A zarándok zsoltárok a Zsoltárok könyvének (Ószövetség) egyik belső egysége, és egyaránt használják a liturgiában a keresztények és a zsidóság is.

A zsidóságot és a kereszténységet egyszerre köti össze és választja szét az Ószövetség, ami Jézus és az Ósegyház számára „az Írás” volt. A szöveg közös, csak az értelmezés választ el. A kereszténység számára az Ószövetség értelme Jézus Krisztusban teljesedett be, így mindent Rá vonatkoztatva olvasunk és imádkozunk.

Most azonban a Lourdesi zarándoklatra fölkészülésként, átvezetésül a zarándoklást általánosságban tárgyaló fejezetekből a katolikus értelemben vett zarándoklatra pár gondolattal elemezzük a zsoltároknak ezt a gyönyörű csoportját.

A kutatók szerint a fogság után az Ún. „második templom”(épült Kr.e.515-ben) idején keletkeztek ezek a zsoltárok és a Jeruzsálembe történő zarándokláskor imádkozták őket, mintegy rákészülve a Templommal való találkozásra. A Károli biblia fordításban „grádicsok éneke”-ként ismert, ami onnan ered, hogy a zsidó hagyományból tudjuk (Misna), hogy a leviták a Nikánor kapunál levő tizenöt lépcsőfok mindegyikén egy dalt énekeltek. Körmeneti dalok tehát ezek, és ez az ami a számunkra is fogódzó lehet.

A zarándokzsoltárok sajátos motívumkincsükben a távolság és a közelség egyidejű kifejezésével az úton járó ember reményeit és kétségeit jelenítik meg. A Zsolt 120-134. egybefüggő olvasása, imádkozása egy egzisztenciális folyamatot tár fel előttünk, amelyben az imádkozó az idegenség és a lelki mélység átélésétől a remény, a bizalom és a különféle megpróbáltatások útján jut el az üdvtörténettel (Zsolt.132), a közösséggel (Zsolt133) és az Istennel való közösség (Zsolt134) megtapasztalásához.

A tizenöt zsoltár öt kis ciklusból épül fel, ezek mindegyikében visszatérnek a közös motívumok: a szabadítás és a védelem kérése, a bizalom kifejezése, Jeruzsálem szerepe, mint ahol a zarándok identitását az Istennel és a közösséggel való egységében megélheti.

Egy zarándoklat során mindig történnek meghökkentő, nem várt, sőt zavaró élmények. Egy kegyhely, min Lourdes is nem mindig felel meg az izlésünknek, de pont ezek a zarándok zsoldárok mutatják, hogy ahhoz, hogy valamit szépnek láthassunk szeretettel kel becézünk, különben a szokatlanság érzése viszolygássá változhat bennünk.

A mottóban szereplő zsoldár a Templom ilyen becézése. Dicséri a Templom arányait, áldást mond Jeruzsálemre és magasztalja Isten Templomát. Ez a recept minden zarándoklathoz, hiszen amire nem készülünk elő abból kimaradunk, mert egyáltalán nem biztos, hogy a testünk és a pszichénk úgy fog reagálni a bekövetkező élményre, mint ahogy akarjuk. Ezért kell akarattal készülni, hogy aztán az érzelmeknek legyen mit követnie. Az emberi tudat fölismeri Isten Templomának, a Kegyhelynek fontosságát, kiemelkedő jelentőségét, ezért nem bízza a találkozást a pillanatnyi ezernyi tényezőtől befolyásolt hangulatra. Saját magát akarja előkészíteni a találkozásra, a vallási élményre. Ezt fejezi ki a „főparancs” első része „*Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és minden erődből.*” (Mtörv 6,5) Teljes szívből, teljes lélekből, minden erőből szeretni, ezt jelenti az imádás. A zarándok zsoldárok ebből az imádásból fakadnak, és az imádásra a teljes ember hódolatára vezetnek Isten előtt.

Tükrözik a számvetést a múltal, és bár nem kendőzi el fájdalmat, de a végső szó a reményé és a háláé. Ennek egyik legszebb példája a 130. zsoldár

*A mélységből kiáltok hozzád, Uram!
Uram, hallgasd meg szavamat!
Legyen füled figyelmes
hangos esedezésemre.
Uram, ha a vétkeket számon tartod,
Uram, ki állhat meg előtted?
Hiszen tenálad a bocsánat,
hogy féljünk téged.
Benned bízom, Uram.
Lelkem bízik az ő szavában, várja
lelkem az Urat,
jobban, mint az őr a hajnalt.
Jobban, mint az őr a hajnalt,
várja Izrael az Urat,
mert az Úrnál van az irgalom,
és bőséges nála a szabadítás.
Ő megszabadítja Izraelt
minden gonoszságától.*

A hála és a remény által elfogadott és fololdott múlt már nem rágja pusztítja többé az embert. Ez a gyógyulás útja. A leírásuk idején is a zsidóság fönmaradásának, identitásának megőrzésének egyetlen útja az Isten ígéretébe kapaszkodás volt, hogy Dávid dinasztiáján keresztül állítja helyre népét. Ez a remény óvta meg őket a beolvadástól. Nekünk is van ígéretünk, amire rá kell hagyatkoznunk, hogy krisztusiak, azaz keresztények maradassunk: hisszük az Úr ígéréte alapján a bűnök bocsánatát, a test föltámadását és az örök Életet. És hisszük, hogy Ő velünk marad a világ végezetéig. (Mt28,20) Ezek ai imák erősítik ezt a reményünket.

Ezek a zsoltárok tükrözik a zarándoklás másik fontos vetületét, ami a felebaráthoz fordítja az embert a „főparancs” második felének megfelelően: „*Szeresd felebarátodat, mint önmagadat (Lk10,27)*” Ezért tartozik hozzá az emberi kapcsolatok rendezése, a kibékülés és kiengesztelődés a zarándokúthoz, illetve annak előkészületéhez. Aki Istennel találkozik, annak találkoznia kell a felebaráttal is. Nem lehet Isten az Atyám, ha elzárkózom a testvéremtől.

Így azt látjuk hogy ezek a zarándok zsoltárok tükrözik és elmélyíthetik bennünk a Jézus által megfogalmazot „főparancsot”, amely az egész ószövetségi törvény összefoglalása: „*Jézus így felelt az Őt kérdezőnek »Az összes parancs közül a legelső ez: „Halld, Izrael! A mi Urunk, Istenünk az egyetlen Úr! Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből!” Ez az első parancsolat [MTörv 6,4-5;]. A második hasonló ehhez: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” [Lev 19,18;]. Ezeknél nincs nagyobb parancsolat.«*”(Mk12,29-31)

Ennek szellemében szellemében készüljünk a zarándok zsoltárokka a zarándokútra.

Zarándok-ének. Dávidtól.

Íme, milyen jó és milyen gyönyörűséges,

ha együtt laknak a testvérek!

Olyan az, mint a drága kenet a fejen,

amely lecsordul a szakállra,

Áron szakállára,

lecsordul ruhája szegélyére;

Vagy mint a Hermon harmata, amely lehull

Sion hegyére.

Ott adja az Úr az áldást,

s az életet mindörökre.